

67ste vergadering

Woensdag 9 april 1997

Aanvang 13.00 uur

Voorzitter: Bukman

Tegenwoordig zijn 123 leden, te weten:

Aiking-van Wageningen, Apostolou, Van Ardenne-van der Hoeven, Assen, Augusteijn-Esser, Bakker, Beinema, Van den Berg, Biesheuvel, Blaauw, Blauw, Van Blerck-Woerdman, Bolkestein, Van den Bos, Van Boxtel, Bremmer, Bukman, M.M. van der Burg, Van de Camp, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Dankers, Van Dijke, Dijksma, Dijkman, Dittrich, Van den Doel, Doelman-Pel, Duivesteijn, Essers, Fermina, Gabor, Van Gijzel, De Graaf, Van Heemskerck Pillis-Duvekot, Van Heemst, Hendriks, Hessing, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, Van Hoof, Hoogervorst, Ten Hoopen, Huys, Janmaat, Jeekel, De Jong, Jorritsma-van Oosten, Kalsbeek-Jasperse, H.G.J. Kamp, M.M.H. Kamp, Keur, Klein Molekamp, Koekkoek, Korthals, Lambrechts, Lansink, Leerkes, Leers, Liemburg, Van der Linden, Marijnissen, Mateman, Th.A.M. Meijer, Middel, Van Middelkoop, Mulder-van Dam, Van Nieuwenhoven, Nijpels-Hezemans, Noorman-den Uyl, Oedayraj Singh Varma, Oudkerk, Van Oven, Passtoors, Poppe, Rabbae, Rehwinkel, Reitsma, Remkes, Van Rey, Van 't Riet, Rijpstra, Roethof, Van Rooy, Rosenmöller, Rouvoet, Scheltema-de Nie, Schutte, Schuurman, Sipkes, Smits, Soutendijk-van Appeldoorn, Stellingwerf, Sterk, Van der Stoel, Swildens-Rozendaal, Van Traa, Valk, Ter Veer, Te Veldhuis, Verbugt, Verhagen, Verkerk, Versnel-Schmitz, Verspaget, Vliegthart, Van der Vlies, M.B. Vos, O.P.G. Vos, B.M. de Vries, J.M. de Vries, Wallage, Van Walsem, Van Waning, Weisglas, Witteveen-

Hevinga, Wolffensperger, Wolters, Woltjer, Zijlstra en Van Zuijlen,

en de heer Dijkstal, vice-minister-president, minister van Binnenlandse Zaken, mevrouw Sorgdrager, minister van Justitie, en mevrouw Borst-Eilers, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Adelmund en Noorman-den Uyl, wegens bezigheden elders;

M.M. van der Burg, wegens bezigheden elders, alleen voor de middagvergadering;

De Cloe en Van Gijzel, wegens bezigheden elders, alleen voor de avondvergadering;

R.A. Meijer, wegens ziekte;

De Koning, wegens verblijf buitenslands, tot en met 18 april.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, toestemming te verlenen tot het houden van een wetgevings- c.q. notaoverleg met stenografisch verslag op:

woensdag 14 mei 1997:
- van 9.30 uur tot 12.30 uur van de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat over marktwerking regionaal openbaar vervoer (25088) (vervolg).

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: De fractie van het CDA heeft tot haar fractievoorzitter gekozen de heer De Hoop Scheffer. Het woord is aan de heer Rijpstra.

De heer **Rijpstra** (VVD): Voorzitter! In de Kamer is al in een eerder stadium zorg uitgesproken over de stagnatie in de doorplaatsing van asielzoekers van een asielzoekerscentrum naar de gemeenten. Het blijkt dat het probleem van de uitgeprocedeerde asielzoekers zich verhardt en dat er sprake is van het achterblijven van het aantal verwijderingen door de IND. Voeg daarbij de toename van de instroom van asielzoekers in de eerste drie maanden van dit jaar in de opvangcentra, dan zal duidelijk zijn dat er van een terugloop van de opvangcapaciteit geen sprake kan zijn. De VVD-fractie beseft dat de staatssecretaris van Justitie binnenkort met een nota over het terugkeerbeleid komt, maar ik wil toch, mede namens de fracties van PvdA en D66, de staatssecretaris van Justitie om een brief vragen waarin een analyse wordt gemaakt van het verloop in de opvangcapaciteit in de opvangcentra vanaf 1 januari 1996, een overzicht wordt gegeven van de

Voorzitter

maandelijks instroom vanaf 1 januari 1996 in de onderzoeks- en opvangcentra en vermeld wordt wat de buffercapaciteit van de COA momenteel is, waar zich deze bevindt, wat deze zou moeten zijn en hoe deze georganiseerd wordt.

In die brief vragen wij ook om een reactie op de noodkreet die de COA bij de staatssecretaris heeft neergelegd en een reactie op het feit dat de stroomlijning achterwege blijft, waardoor mensen langer dan nodig in de centra zullen moeten blijven. Op welke wijze kan een plotselinge toename van de instroom worden opgevangen?

Tot slotte willen wij van de staatssecretaris vernemen op welke wijze de geconstateerde problemen met de capaciteit opgelost kunnen worden, wat de financiële gevolgen hiervan zijn en door wie deze gedragen zullen worden.

De heer **Verhagen** (CDA): Voorzitter! De fractie van het CDA sluit zich bij dit verzoek aan. Ik zou daaraan nog toegevoegd willen zien op welke wijze een overzicht bewaakt wordt van de zijde van Justitie, aangezien een heel bewust beleid is gevoerd door de verantwoordelijke staatssecretaris om te komen tot een afbouw van de opvangcapaciteit. Indien nu blijkt dat er een tekort is aan opvangvoorzieningen in het kader van de centrale opvang van asielzoekers, moet ik constateren dat de regie tekort is geschoten. Met name op dat punt zou ik graag een aanvulling zien van de brief die door de heer Rijkstra gevraagd is.

Mevrouw **Sipkes** (GroenLinks): Voorzitter! De GroenLinks-fractie wil het verzoek van de coalitiepartijen graag ondersteunen. De heer Rijkstra heeft een aantal concrete punten genoemd. Daar wil ik er nog een aan toevoegen en wel of de staatssecretaris in staat is om ons een overzicht te geven van de mensen die op dit moment in de OC's verblijven en die weliswaar een status hebben maar weer het hele traject via de AZC's moeten afleggen, waarbij zich knelpunten voordoen. Hoe denkt zij een en ander op te vangen? Daarnaast verzoek ik om een inschatting van de kosten. Het tekort dat is ontstaan is, zoals de heer Rijkstra terecht aangaf, een gevolg van de krimpoperatie. Het lijkt mij juist dat de Kamer in een vroeg stadium weet of ook dit jaar meer

geld beschikbaar gesteld moet worden om hierin verandering aan te brengen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Rosenmöller.

De heer **Rosenmöller** (GroenLinks): Voorzitter! Ook mijn felicitaties aan de heer De Hoop Scheffer.

Afgelopen vrijdag heeft het kabinet gesproken over de voorstellen voor de privatisering van Schiphol. Volgens berichten in de media zijn de voorstellen van de ministers van Verkeer en Waterstaat en van Financiën niet door het kabinet aanvaard. Er is de suggestie gewekt dat het bepleite uitstel mede veroorzaakt wordt doordat besluitvorming over de privatisering van Schiphol het kabinet gedurende de nut-en-noodzaakdiscussie niet goed uitkomt. Graag zou ik van de genoemde ministers een brief ontvangen waarin zij de gang van zaken hieromtrent nader toelichten en waarin zij ook aangeven, hoe zij met de besluitvorming over de privatisering willen omgaan, ook in relatie tot de nut-en-noodzaakdiscussie. Meer precies wil ik weten of er nog een besluit genomen zal worden vóór de afronding van die discussie. Ook zou ik graag zien dat de ministers ingaan op de berichtgeving dat de KLM zich tegen de privatiseringsplannen verzet uit vrees voor verhoging van de tarieven door Schiphol. Ik hoop dat de bewindslieden de gevraagde brief nog deze week aan de Kamer kunnen toesturen, in ieder geval ruim voor het fractiebesluit van volgende week dinsdag, maar uiteraard ook om deze brief nog te kunnen betrekken bij de lopende nut-en-noodzaakdiscussie.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dit verzoek van de heer Rosenmöller aan het kabinet over te brengen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Vaststelling van een Penitentiaire beginselenwet en daarmee verband**

houdende intrekking van de Beginselenwet gevangeniswezen met uitzondering van de artikelen 2 tot en met 5 en wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering alsmede enige andere wetten (Penitentiaire beginselenwet) (24263).

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Dittrich** (D66): "Aan de manier, waarop een land met zijn gevangenen omgaat, kun je het beschavingspeil afmeten." Dat heeft een diplomaat eens tegen mij gezegd. Met dat beschavingspeil is het in Nederland redelijk gesteld, denk ik. En ik durf zelfs te beweren dat Nederland, nadat het wetsvoorstel is aanvaard, nog verder boven het Amsterdams peil van beschaving uit zal komen.

De Penitentiaire beginselenwet gaat over hoe de overheid met gevangenen omgaat; mensen die van hun vrijheid zijn beroofd, omdat zij door de strafrechter voor het plegen van een misdrijf werden veroordeeld. Snelle berechting en tenuitvoerlegging helpt bij de acceptatie van de opgelegde straf door de veroordeelde en de maatschappij. Het komt het vertrouwen in de rechtsstaat ten goede.

Nu is er nog een gezegde "eens een dief, altijd een dief". D66 wil het daar niet mee eens zijn. D66 ziet het opleggen van een gevangenisstraf als een laatste oplossing. Liefst moeten eerst andere middelen zijn beproefd om iemand op de consequenties van zijn daden te wijzen, bijvoorbeeld het opleggen van een werk- of leerstraf. Toch moet een gevangenisstraf soms wel opgelegd moeten worden, omdat de aard van het misdrijf te ernstig is. Maar dat wil niet zeggen dat iemand dan zomaar zonder meer opgesloten zou moeten worden. Tijdens het uitzitten van de straf heeft de overheid de unieke mogelijkheid om de gevangene op een zinvolle manier voor te bereiden op terugkeer in de samenleving. De maatschappij noch de gedetineerde heeft er iets aan als de gedetineerde simpelweg zijn straf uitzit en onvoorbereid van de ene op de andere dag weer buiten staat. Zonder huis, zonder geld, en weer in